

ת"פ 40109/12/11 - מדינת ישראל נגד מחמד גולאני

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 40109-12-11 מדינת ישראל נ' גולאני

לפני
בעניין: כב' השופט מרדכי כדורי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מחמד גולאני

הנאשם

גזר דין

הרקע:

הנאשם הורשע על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות לפי פקודת מס הכנסה (להלן: "הפקודה") ולפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו - 1975 (להלן: "החוק" או "חוק מס ערך מוסף").

על פי עובדות כתב האישום, במהלך השנים 2007 - 2008, עסק הנאשם בעבודות בניה ושיפוצים.

הנאשם רכש מבעלי שלוש חברות 25 מסמכים הנחזים להיות חשבוניות מס, מבלי שנעשתה עבודה בגינן ומבלי שניתן שירות כלשהו על ידי אותן חברות (להלן: "החשבוניות הפיקטיביות"). העסקאות בחשבוניות הפיקטיביות הסתכמו בסך של 880,105 ₪, וסכום המע"מ הגלום בהן הסתכם ב- 118,107 ₪.

את החשבוניות הפיקטיביות מסר הנאשם ללקוחותיו, תוך שהציג לפניהם מצג לפיו הוא מורשה למסירתן מטעם אותן חברות.

בנוסף, הנאשם ביצע עבודות ל-12 לקוחות, בסכום כולל של 200,000 ₪, מבלי להוציא בגינן חשבוניות.

כמו כן, הנאשם השמיט מתוך הדו"חות השנתיים שהגיש למס הכנסה בשנים הנ"ל הכנסות בסך של 725,359 ש"ח.

תמצית טיעוני הצדדים:

המאשימה טענה כי עבריין המס שולח יד לקופה הציבורית ופוגע בעקרון השוויון, כי עבירות המס קשות לאכיפה וכי על פי ההלכה הפסוקה יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה בנוגע להן.

בטיעוניה ציינה המאשימה כי הנאשם ביצע את מעשיו במהלך תקופה של שנתיים ימים, וטענה כי ניתן לראות תחכום מסוים בשילוב שבין העבירות.

לטענת המאשימה, מתחם העונש ההולם לעבירות המע"מ שביצע הנאשם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 12 חודשי מאסר בפועל לצד קנס ומאסר על תנאי, ומתחם הענישה לעברות מס הכנסה נע בין 10 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר לצד קנס ומאסר על תנאי.

המאשימה התייחסה להודאתו של הנאשם ולאמור בעניינו בתסקיר שירות המבחן, והבהירה שהנאשם הסיר את המחדל מול מס הכנסה, אך לא מול מס ערך מוסף. לאור זאת טענה המאשימה כי העונש המתאים לנאשם בשל עבירות מס הכנסה מצוי בחלקו התחתון של המתחם, ואילו בשל עבירות מע"מ באמצע המתחם.

בסופו של דבר ביקשה המאשימה להטיל על הנאשם 20 חודשי מאסר, קנס הולם ומרתיע ומאסר על תנאי.

הסנגור טען כי הנאשם ביצע עבודות בהיקף ובתמורה שצוינו בחשבוניות הפיקטיביות, כך שמדובר בחשבוניות זרות - חשבוניות שהוצאו שלא על ידי העוסקים שביצעו את העבודות.

בטיעונו הפנה הסגור לאמור בעניינו של הנאשם בתסקיר המבחן, במיוחד בנוגע לרקע שלו ולנסיבותיו האישיות, וכן להמלצת שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

הסנגור ציין כי הנאשם הינו המטפל היחיד באמו הסובלת מבעיות רפואיות רבות, וכי בנו של הנאשם סובל מלקויי למידה מורכבים.

עוד טען הסנגור כי מאז ביצוע העבירות הנאשם עבר שינוי, וכי היום הוא מעורב בגידול יונים ובטיפול בהם, משמש יו"ר מועדון חובבי היונים בישראל, משתתף באירועים מטעם עיריית ירושלים יחד עם העומד בראשה, וזוכה להערכה רבה בשל פעילותו זו. כמו כן הציג הנאשם תעודת תודה והערכה שקיבל ממפקד מחוז ירושלים של משטרת ישראל, על תרומתו להצלחת פרויקט שיפוץ חדר הכושר במחוז, כקבלן הפרויקט.

הסנגור הציג דו"ח גמר חקירה שנערך בעניינו של הנאשם ע"י מפקח ראשי בפקיד שומה חקירות ירושלים והדרום (נ/3). בדו"ח צוין כי הנאשם שיתף פעולה באופן מלא עם חוקריו, דאג לאתר לקוחות שנדרשו לעדות והיה קושי לאתרם, ואף

נסע לשם כך לבאר שבע. בנוסף, הנאשם החליף חשבונית פיקטיבית, שאינה אחת החשבוניות בגינן הורשע, בחשבונית אמת. המפקח התרשם כי הנאשם הינו טיפוס חיובי שמעד ומתחרט על מעשיו.

בשלב זה יצוין כי לאחר הטיעונים לעונש ביקשה המאשימה שלא לקבל את תוכן הדו"ח, וטענה כי מדובר במסמך פנימי שהגיע לסנגור בשגגה. לא מצאתי לקבל את התנגדותה המאוחרת של המאשימה, או לפקפק בתוכנו של המסמך, שנערך על ידי גורם חקירה מוסמך. אעיר כי יש טעם לפגם בבקשת המאשימה שלא לקבל תוכנו של מסמך כאמור.

הסנגור טען עוד כי הנאשם אמנם לא הסיר את כל המחדלים הנוגעים לעבירות המע"מ, מכיוון שהוא מתקשה לעמוד בתשלומים הכרוכים בכך. עם זאת, הנאשם החליף את החשבוניות הפיקטיביות שמסר בחשבוניות שלו, וכן מסר חשבוניות בגין אותן עסקאות בגינן לא הוציא חשבוניות.

עוד התייחס הסנגור בטיעונו למצבו הכלכלי של הנאשם, הציג אסמכתא לקיומו של תיק הוצל"פ המתנהל נגדו, וכן תמונות המצביעות על מצבה הפיזי הירוד של דירת מגוריו.

כמו כן הפנה הסנגור לפרק הזמן הרב שחלף ממועד ביצוע העבירות.

לטענת ב"כ הנאשם, הרף התחתון של מתחם הענישה הינו מאסר מותנה. הסנגור ביקש להטיל על הנאשם עונש צופה פני עתיד, בהתאם לעמדת המאשימה לפיה העונש המתאים לנאשם מצוי בחלקו התחתון של מתחם הענישה, וקנס מתחשב במצבו הכלכלי.

תסקיר שירות המבחן:

שירות המבחן פירט בתסקירו את הרקע של הנאשם, את נסיבותיו האישיות, המשפחתיות והכלכליות ואת עברו הפלילי.

שירות המבחן ציין כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, ובוש במעורבותו בפלילים. שירות המבחן התרשם כי בצד גורמי סיכון להישנות התנהגות עבריינית מצדו של הנאשם, קיימים גם גורמי סיכוי לשיקום.

לנוכח מצבו המשפחתי של הנאשם ורצונו לערוך שינוי בדרך חייו, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, צו מבחן ומאסר על תנאי.

דין והכרעה:

עובדות כתב האישום מעלות קושי שהצריך הבהרה. כאמור, עובדות אלה כוללות מעשים של אי הוצאת חשבוניות ושימוש בחשבוניות זרות, וכן השמטה של הכנסות מהדו"חות שהגיש הנאשם למס הכנסה. אולם, אין התאמה בין שווי העבודות שביצע הנאשם ולא מסר בגינן חשבוניות אמת (937,155.84 ₪ לא כולל מע"מ), לבין סכומה הכולל של

ההכנסה שהשמיט הנאשם מתוך הדו"חות שהגיש למס הכנסה (725,359 ₪). לא ברור אפוא האם ההכנסה שהושמטה מדו"חות המס הינה נוספת לזו שבחשבוניות, או חלק ממנה. זאת נתבקשו הצדדים להבהיר.

המאשימה בחרה להימנע מלהבהיר את עמדתה. תגובתה לבקשת ההבהרה לא כללה אלא הפניה לטיעוניה לעונש, להודעה על הסדר הטיעון ולכתב האישים.

לעומתה, הסנגור טען כי ההכנסה המושמטת כוללת את הסכומים שבחשבוניות.

לאור שתיקתה של המאשימה אל מול גרסתה של ההגנה, ומאחר ומכל מקום חוסר בהירות עובדתית פועל לטובתו של הנאשם, אניח כי הסכומים שבחשבוניות והסכומים שהושמטו מהדו"חות אינם מצטברים זה לזה.

בנסיבות אלו, גם אם מדובר בעבירות מס מסוגים שונים שביצע הנאשם במשך שנתיים ימים, יש לראות את מעשיו של הנאשם כאירוע אחד, בגינו יש לקבוע מתחם ענישה אחד. מדובר הרי במעשי עבירה שבוצעו במכלול אחד, המאופיינים במחשבה פלילית אחת ובתכנון אחד, אשר פגעו בערכים מוגנים זהים, וגרמו נזק דומה.

הנאשם פגע במעשיו פגיעה של ממש בקופה הציבורית, ובערך השוויון בתשלום המס. העבירות שביצע הנאשם הינן עבירות חמורות, המסבות נזקים כלכליים כבדים למדינה ולציבור האזרחים. עבירות אלו פוגעות במערכת המס, המיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי הביטחון, החינוך, הבריאות, הרווחה ועוד, ולקדם ערכים חברתיים (ע"פ (ת"א) 71687/02 עיני נ' מדינת ישראל, 1/4/2004).

מדובר בעבירות הקלות מאוד לביצוע, אך קשות לאיתור (רע"פ 10170/08 עיסא נ' מדינת ישראל, 2/3/2009, ע"פ (י-ם) 33390-06-10 ג'לאג'ל נ' מדינת ישראל, 21/9/2010, ע"פ (ת"א) 71378/01 אלעוברה נ' מדינת ישראל, 10/1/2002, ע"פ (ת"א) 70637/99 מדינת ישראל נ' ולט, 18/8/1999).

בהתייחס לעבירות המס קבע בית המשפט העליון:

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילותן התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור. "

(רעפ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381, 384)

בפסיקה נקבע באופן עקבי כי בעבירות מס יש להעדיף את שיקולי הגמול וההרתעה על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של העבריין, להם ינתן משקל נמוך (ראו לדוגמא: רע"פ 2843/11 אבו עיד נ' מדינת ישראל, 17/4/2011, רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל, 28/4/2013, רע"פ 4323/14 מולדובן נ' מדינת ישראל 26/6/2014).

כפי שנפסק לא אחת, העובדה שנעשה שימוש בחשבוניות זרות אינה מקהה את חומרת העבירות, ואינה גורמת לפגיעה פחותה בערכים החברתיים המוגנים (רע"פ 5718/05 אוליבר נ' מדינת ישראל 8/8/2005, רע"פ 1866/14 זקן נ' מדינת ישראל 13/3/2014, ע"פ 5783/12 גלם נ' מדינת ישראל 11/9/2014).

לנוכח מהותם של מעשי העבירה, היקפם ופרק הזמן בו התבצעו, אין ספק כי הנאשם ביצע את מעשיו לאחר תכנון מראש, ולא באופן ספונטני או אקראי.

הנזק שנגרם לקופה הציבורית כתוצאה מביצוע העבירות נגזר מסכומן הכולל של החשבוניות הפיקטיביות (880,105 ₪), מסכום עבודות הקבלנות שהנאשם ביצע, מבלי שהוציא בגינן חשבוניות מס (200,000 ₪) ומסכומן הכולל של ההכנסות שהשמיט מהדו"חות שהגיש למס הכנסה (725,359 ₪).

בהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין תשל"ז - 1977, יש להביא בחשבון את מצבו הכלכלי של הנאשם לצורך קביעת מתחם עונש הקנס ההולם.

הנאשם הציג אסמכתאות לכך שמתנהל נגדו תיק הוצאה לפועל בגין חוב של כ-5,700 ₪, ולכך שמצבה הפיזי של דירת מגוריו ירוד. כמו כן הציג הנאשם לפני שירות המבחן מכתבי דרישה לתשלום חובות שונים. יש בכך כדי ללמד שהנאשם סובל מחסור כלכלי במידה כזו או אחרת. אולם, אין להסיק מכך שהנאשם חסר כל וכי פוטנציאל ההשתכרות שלו אינו גבוה. הכשרתו המקצועית המתוארת בתסקיר, ניסיונו המקצועי ועיסוקו כמנהל עבודה, מלמדים כי לנאשם פוטנציאל כלכלי של ממש.

לאור האמור, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת (ראו גזרי הדין שניתנו על ידי כב' השופטת כהן-לקח ב ת.פ. (י-ם) 2254/09 מדינת ישראל נ' שריקי, 30/4/2013 וכב' השופט קובו בת.פ. (רמ') 1754/07 מדינת ישראל נ' כהן, 27/4/2014, והפסיקה הנזכרת בהם), נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין 7 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל, וכי מתחם הקנס ההולם נע בין 10,000 ₪ לבין 150,000 ₪.

לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחמי הענישה הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הנזק שייגרם לו ולמשפחתו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו ומהעונש שיוטל עליו, ואת הודאתו, אשר חסכה מזמנם של הצדדים, העדים ומשאבי המערכת. בנוסף, יש להתחשב בנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, כפי שפורטו בתסקיר שירות המבחן, בתרומתו לחברה, כפי שהתבררה במהלך טיעוני ההגנה לעונש, בפרק הזמן הרב שחלף מאז ביצוע העבירות, בהסרת המחדלים, בכל הנוגע למס הכנסה, ובשיתוף הפעולה המלא שלו עם רשויות האכיפה, כפי שפורט במסמך נ/3.

מנגד, לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם לא תיקן את תוצאות העבירה, ולא הסיר את המחדלים בנוגע למע"מ.

לאור כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

- 1.** מאסר בפועל למשך 8 חודשים. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו בבית המעצר במגרש הרוסים בירושלים ביום 3/5/2015 עד לשעה 9:00.
- 2.** מאסר למשך 10 חודשים וזאת על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרור ממאסר, אם יעבור איזה מהעבירות בהן הורשע.
- 3.** קנס בסך 30,000 ₪, או 4 חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים מיום 1/2/2016. אולם, אם איזה מן התשלומים לא יבוצע במלואו או במועדו תעמוד מלוא יתרת הקנס לתשלום מידי.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ה, 02 אפריל 2015, בהעדר הצדדים.